

Interview met Michiel Schreuder

21 mei 2025

Michiel Schreuder (51) is kindernefroloog in het Radboudumc Amalia kindziekenhuis. Daarnaast is hij hoogleraar kindernefrologie en doet hij onderzoek naar zeldzame nierziekten, in het bijzonder het nefrotisch syndroom en aangeboren aandoeningen van de nieren en urinewegen. Onlangs boekte hij enkele grote successen. Zo richtte hij, samen met onder andere de Nierstichting, het initiatief Kidnie op, met als doel kinderen met een nierziekte weer zoveel mogelijk kind te laten zijn, bijvoorbeeld door nierziekten bij

kinderen te kunnen genezen. Kort daarna ontving Kidnie een toekenning van €10 miljoen uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij om een gentherapie te ontwikkelen voor kinderen met cystinose. Daarnaast kreeg Schreuder onlangs de prestigieuze Vici-subsidie van NWO (€1.5 miljoen) waarmee hij onderzoek gaat doen naar de ontwikkeling van de nieren na vroeggeboorte. Ik stelde hem een aantal vragen.

Wat inspireerde je om een carrière in de kindernefrologie te volgen?

“Ik heb geneeskunde gestudeerd aan de VU in Amsterdam, maar ik vond de studie eigenlijk best wel saai. Daarom ging ik op zoek naar iets erbij. In die tijd lagen er nog papieren mappen met onderzoeksvoorstellen, die ben ik gaan doorbladeren. Eén van de onderzoeken die er bij zat ging over de groei van kinderen met nefrotisch syndroom. Dat leek me interessant om erbij te doen. Zo kwam ik bij Ans van Wijk, kindernefroloog in Amsterdam, terecht en die nodigde me uit om mee te kijken op de poli. De klik was er en het klopte helemaal. Het vak kindernefrologie past heel goed bij me. In de kindernefrologie spelen cijfers en rekenen een grote rol, daar ben ik dol op. Ook het langdurige contact wat je met mensen hebt vind ik leuk, sommige kinderen kennen we al van vóór de geboorte tot hun 18de. Maar ik vind het ook leuk om te communiceren en problemen op te lossen. Elk specialisme heeft zijn eigen vaardigheden, kinderen moet je op een andere manier benaderen dan een volwassene, daar moet je een weg in vinden, en ik vind dat leuk. En ik hou ervan om van iets echt veel af te weten, als je bijvoorbeeld huisarts bent, dan kan dat niet.”

Wat is je specialisatie in de kindernefrologie?

“Ik heb twee ‘hobby’s’ eigenlijk, enerzijds nefrotisch syndroom (NS) en anderzijds nieraanleg. Nefrotisch syndroom volg ik sinds mijn tweede studiejaar, en nieraanleg kwam tijdens mijn promotie onderzoek tijdens mijn opleiding tot kinderarts op mijn pad. Als ik ergens in duik, wil ik er alles van weten. Daarom ben ik ook 1,5 jaar naar London gegaan, om onderzoek te doen bij dé expert op het gebied van nieraanleg, Adrian Woolf. Het was leuk om daar over het onderzoek meer te leren, maar ook om daar van het achtergrond steeds meer te leren. Ik vind het vak nog steeds leuk. Tot nu toe heb ik steeds de mogelijkheid gehad om mijn interesses te volgen en er vol in te duiken. En dat zijn nog steeds mijn twee ‘hobby’s’: nefrotisch syndroom en nieraanleg.”

Hoe ziet een typische werkdag van jou eruit?

“Een typische werkdag is juist niet typisch – haha. Het is een mix van kliniek, polikliniek, onderzoek en allerlei regelzaken. Om de week ben ik verantwoordelijk voor de opgenomen kinderen: ik doe dan visites, maak beleid en bespreek met ouders waar we staan en wat de volgende stappen zijn. Daarnaast werk ik op de polikliniek, waar ik me onder andere richt op het nefrotisch syndroom. Sommige patiënten zie ik fysiek, maar een groot deel zie ik online via een videoverbinding. Sommigen heb ik zelfs nog nooit in het echt gezien. Toch lukt het heel goed om hen op afstand te begeleiden, wat ik een leuke uitdaging vind. Het voorkomt dat kinderen hele dagen school missen of lang in de auto moeten zitten. Als ze liever langskomen, zijn ze van harte welkom, dat is voor mij eigenlijk makkelijker, maar zorg op afstand werkt vaak heel goed.”

Wat vind je het meest uitdagende aspect als onderzoeker/kindernefroloog?

“Tijd is altijd een uitdaging, er is simpelweg meer werk dan uren in de dag. En ook financiering blijft lastig, het is altijd zoeken naar hoe we het voor elkaar gaan krijgen om projecten goed draaiend te houden. Daarnaast speelt de politiek binnen een ziekenhuis soms ook een rol. In de afgelopen jaren heb ik bijvoorbeeld hard gewerkt aan het opzetten van Kidnie. Mijn idee was altijd: iedereen aan boord. Maar dat betekent ook echt iedereen mee krijgen, zodat iedereen zich gehoord voelt en een passende rol heeft. Dat vraagt veel overleg, maar dat vind ik uitdagend en erg leuk, zeker als het om iets groters gaat dan jezelf. Samen bereik je veel meer dan alleen. Maar dat betekent ook dat je soms een stukje van jezelf moet loslaten voor het groter geheel, en dat is soms een uitdaging.”

Wat was het moeilijkste besluit dat je ooit hebt genomen?

“Voor mij gaat het niet om mezelf, het draait erom dat we samen de patiënt echt verder helpen. Dat is ook wat ik zo krachtig vind aan Kidnie: het doel is niet dat wij een therapie ontwikkelen, maar dat we tot een therapie komen. Dat is het leuke aan de constructie van de €10 miljoen die we hebben gekregen van het Droomfonds, daarvoor moet je steeds kritisch kijken: wat is de volgende stap en waar kunnen we die het beste zetten? Als dat ergens anders sneller kan dan hier, dan investeren we daar. Het gaat om het einddoel, hoe komen we daar zo goed en snel mogelijk, het gaat niet om wie het doet, dat vraagt soms moeilijke keuzes.”

Ik denk dat ik al wel weet wat je antwoord gaat zijn, maar kan je een voorbeeld geven van iets waar je bijzonder trots op bent?

“Ja, natuurlijk op Kidnie en de Vici-beurs, maar stiekem vooral op Kidnie. Het is gelukt om echt iedereen aan boord te krijgen, en dat vind ik geweldig. Ik geloof dat we met Kidnie echt verder gaan komen. Het project moet nog groeien, maar dat we met z’n allen al zover zijn gekomen én 10 miljoen euro van de Postcode loterij hebben binnengehaald, dat is echt een enorme kick. Zo’n bedrag krijg je niet zomaar, het laat zien dat het idee waardevol is en dat het werkt. Dat geeft energie en bevestigt dat het de moeite waard is om erin te investeren.

De Vici beurs betekent ook veel voor me. Het onderwerp verminderde nierontwikkeling bij te vroeg geboren kinderen is wereldwijd onderbelicht. Deze kinderen krijgen vaak op latere leeftijd gezondheidsproblemen, maar het verband met hun vroeggeboorte wordt nog te weinig herkend. Met deze beurs kan ik niet alleen onderzoek doen, maar ook aandacht vragen voor een groep die we nu te vaak over het hoofd zien.”

Wat hoop je dat de medische wetenschap in de komende jaren zal bereiken in het nierveld?

“Binnen Kidnie hebben we vier duidelijke doelen. Allereerst willen we toewerken naar echte genezing. Nu kunnen we met medicijnen de ziekte afremmen en stabiliseren, maar we genezen kinderen nog niet écht. Ten tweede willen we kind vriendelijkere behandelingen. Sommige kinderen krijgen nu dagelijks injecties met een groeihormoon, waarom is dat nog geen pleister of drankje? Het zou zoveel minder belastend kunnen. Het derde doel is ‘one kidney for life’. Als je als kind op jonge leeftijd al een niertransplantatie moet ondergaan, heb je uiteindelijk over de jaren meerdere transplantaties nodig. We willen dat één nier een leven lang meegaat, dat zou voor zowel kinderen als volwassenen een enorme vooruitgang zijn. En tot slot willen we dat kinderen zo lang mogelijk met hun eigen nieren kunnen doen. Dat betekent veel vroeger signaleren, bijvoorbeeld bij te vroeg geboren kinderen met verminderde nier ontwikkeling. Als we eerder weten wat misgaat, kunnen we ook eerder iets doen.”

Wie heeft je het meeste geïnspireerd in je carrière?

“Er zijn meerdere mensen die mij geïnspireerd hebben. Ans van Wijk was een van de eersten, zij zei: kom maar mee kijken, en heeft altijd haar deur opengezet. Haar passie om het écht goed te doen voor patiënten vond ik fantastisch. Henriette Delemarre, een van mijn promotoren die helaas is overleden, heeft me de liefde voor onderzoek bijgebracht. Dankzij haar zag ik hoe onderzoek de patiëntenzorg echt beter kan maken. En Ronald de Groot, oud-hoofd kindergeneeskunde hier, leerde me vooral groots denken en gewoon doen. Hij komt uit Rotterdam, dus mouwen opstropen en aan de slag - haha. Daar heb ik veel van meegenomen.”

Welke rol speelt creativiteit in je persoonlijke leven?

“Ik zie mezelf totaal niet als creatief, je moet me geen tekening laten maken - haha. En toch speelt creativiteit een rol, zeker in het bedenken van onderzoeksprojecten. En blijkbaar lukt het me ook wel redelijk. Maar dat voelt voor mij niet als creatief bezig zijn, het voelt meer als een denkproces, een flow waarin je steeds verder denkt. Ik ben eigenlijk dag en nacht aan het denken, het past bij wie ik ben.”

Wat zijn je doelen voor de aankomende 10 jaar?

“Voor de komende jaren hebben we binnen Kidnie genoeg doelen om mee aan de slag te gaan. Of dat allemaal lukt, zal moeten blijken, en op basis daarvan bepalen we weer de volgende stappen. Wat ik daarnaast echt belangrijk vind, is betere samenwerking in de zorg. In Nederland hebben we 25 kindernefrologen, verspreid over zeven UMC's. Dat leidt er nu toe dat iedereen een beetje van alles doet. Maar als we onze kennis en ervaring meer bundelen, kunnen we samen betere zorg leveren. Het is beter dan het is geweest, maar toch denk ik dat we dat beter kunnen regelen, zodat we de meest optimale zorg kunnen leveren voor de patiënt. Voor optimale zorg hoef je niet iedereen altijd fysiek te zien. Voor dialyse is dat natuurlijk anders, maar voor veel andere zorg denk ik dat het heel logisch zal zijn dat we het meer bij elkaar brengen. Alleen moet je wel heel goed overleggen hoe dat er dan uit ziet. Het betekent niet per se dat alle zorg op één plek moet plaatsvinden, maar wel dat we structureel kennis delen en elkaar versterken. Daar ligt nog een mooie verbeter slag voor de komende jaren.”

Wat doe je graag in je vrije tijd?

“In mijn vrije tijd breng ik graag tijd door met mijn kinderen en doe ik leuke dingen met hen. Ik sport graag, kijk zonder schuldgevoel naar stomme series of films, en als ik écht tijd heb, bijvoorbeeld op vakantie, lees ik een boek. Wat ik vooral fijn vind, is buiten zijn. Een rondje wandelen helpt me om tot

rust te komen en na te denken. Dat rondje wandelen is gerust 20-30 kilometer haha, maar dat is mijn zen moment. En ik kook graag, soms bak ik ook iets.”

Is dat niet ook creatief bezig zijn?

“Nou dat is niet helemaal waar. Koken kán creatief zijn, maar ik volg gewoon recepten en tweak hier en daar wat.

Maar is dat tweakken niet juist creatief?

“Ja... misschien wel. Dan toch een beetje”.

Hoeveel vrije tijd heb je?

“Ik werk full time, dus ik werk tot een uur of half zes, en de rest is vrije tijd - haha.

En nu echt?

“Haha, ik heb ook een week per maand dienst, dus dan is de vrije tijd er wel, maar is er iets minder vrijheid om te doen wat je wil. En ’s avonds is er ook nog wel eens wat te doen aan onderzoek. Maar dat voelt voor mij niet als moeten, maar als iets leuks om te doen. Kijk, qua zorgtaken vind ik dat ik dat overdag af moet te krijgen. Maar als ik ’s avonds met onderzoek bezig ben, of om dingen uit te zoeken, dat vind gewoon leuk.

Het gaat vaak over werk-privébalans, een collega van de neonatologie zei ooit: het gaat eigenlijk om energiebalans. Waarom zou ik minder mogen werken als ik juist energie krijg van mijn werk? Zolang je ook energie overhoudt voor thuis of ontspanning, is het goed. Maar als werk of privé te veel energie kost, dan raakt de balans zoek. En die balans ben ik, ten koste van thuis, ook echt wel een tijd kwijt geweest. Maar voor mij is onderzoek een hobby, als ik die kan uitvoeren, heeft iedereen daar profijt van.”

Hoe blijf je zelf gemotiveerd en gefocust, zelfs in tijden van tegenslag of uitdagingen?

“Er zijn meer leuke uitdagingen dan er tijd is. Dus als iets niet lukt, is dat jammer, maar het opent ook ruimte voor iets anders. Tien jaar geleden kreeg ik keer op keer geen beurs. Op een gegeven moment dacht ik: misschien ben ik gewoon niet gemaakt voor onderzoek. Ik besloot het nog één keer te proberen, en toen kreeg ik ineens zowel een Vidi-beurs als een postdoc-beurs. Dat gaf me het zetje om toch door te gaan. Ik heb ook veel interesses buiten de wetenschap. De organisatiekant van het ziekenhuis, management, gezondheidsrecht – dat vind ik allemaal interessant. Dus als er tegenslagen zijn, weet ik: er liggen nog genoeg andere dingen te wachten. Natuurlijk baal ik soms, maar ik kan het uiteindelijk loslaten en weer vooruitkijken. Als je me vraagt waar ik over tien jaar wil zijn: hopelijk nog steeds op een plek waar ik plezier en uitdaging in mijn werk vind. Waar dat precies is, zie ik dan wel.”

Wat vind jij wat mensen echt moeten weten?

“Ik heb diep ontzag voor mensen met een nierziekte, zeker kinderen. Het beïnvloedt je leven elke dag, je hele leven lang. Genezen kunnen we niet, dus kinderen blijven afhankelijk van medicatie, controles en leven met de angst dat het slechter wordt. Onze taak is om dat lijden zo klein mogelijk te maken. Als je alleen nog leeft van medicijnmoment naar medicijnmoment, dan wordt het zwaar. Dan moeten we samen kijken hoe we de ruimte tussen die moeilijke momenten weer kunnen vullen met het leven.

Ik vind het ongelooflijk knap hoe kinderen en hun ouders daarmee omgaan. Daar haal ik zelf ook kracht uit. Onze rol is om hen te ondersteunen, met informatie en keuzes die bij hén passen. Zodat ze zich echt geholpen voelen."